

№ 12/1960.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l
s e s framställning till Ålands landsting
med förslag till landskapslag om kommunalför-
valtning i Mariehamn.

Gällande landskapslag om kommunalförvaltning i Mariehamn är utfärdad den 14 juli 1948 (22/48). År 1956 reviderades landskapslagen om kommunalförvaltningen för landskommunerna varjämte kommunalbeskattningen för såväl staden som landsbygden reglerades med en ny landskapslag. Då från stadens sida icke påyrkats någon revision av stadens kommunallag, ansåg landskapsstyrelsen att därmed kunde anstå tills stadens myndigheter funno en sådan lagstiftningsåtgärd påkallad. I slutet av februari månad detta år inkom stadsstyrelsen i Mariehamn till landskapsstyrelsen med en framställning om överlämnande av ett lagförslag i sådant syfte, varjämte stadsstyrelsen uttryckte önskemålet, att framställning i ämnet redan under Landstingets vintersession skulle föreläggas Landstinget. Sedermera ha jämväl stadsfullmäktige behandlat frågan och i huvudsak omfattat stadsstyrelsens förslag.

Förslaget till ny landskapslag om kommunalförvaltning i Mariehamn har beretts i en av staden tillsatt kommitté, bestående av borgmästaren Axel Kuffschinoff, bankdirektören Nils Dahlman och landskapskamreraren Jan-Erik Lindfors. Förslaget har till vissa detaljer omformats av stadsstyrelsen och stadsfullmäktige. I stort sett bygger förslaget på landskapslagen den 18 april 1956 om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland (16/56). Då denna landskapslag tidigare behandlats av Landstinget och då densamma dessutom i stort sett överensstämmer med rikets kommunallag av den 27 augusti 1948 (FFS 642/48), kommer i det följande endast att beröras sådana stadganden, som avvika från i dessa lagar intagna bestämmelser.

1 kap. Allmänna stadganden. Då landskapslagen skall gälla blott en kommun, ha vissa uteslutningar kunnat göras. Lagens 1 § motsvarar sålunda 3 § i landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna (IKL) och 2 § motsvarar IKL 5 §, varefter de båda lagarnas stadganden följas åt.

2 kap. Om kommunal rösträtt och valbarhet. Kapitelrubrikerna från och med detta kapitel och till och med 10 kap. föreslås börja med ordet 'Om' i enlighet med under de senaste åren tillämpad praxis. Då ett kapitel i allmänhet icke innehåller samtliga stadganden om det ämne, som anges i rubriken, utan stadganden i samma ämne stå att finna också i andra kapitel i förordningar, och ibland också i andra lagar, synes detta sätt att avfatta rubrikerna hava fog för sig. I Sverige användes som regel samma avfattning av kapitelrubrikerna i lagarna.

Vallängderna grunda sig på den mantalsskrivning, som förrättats året före valåret. Då stadgandet i 11 § (LKL § 14) reglerar rösträtten helt allmänt, bör här intagas ett förtydligande, att det är just nämnda mantalsskrivning som är avgörande i detta avseende.

Då lagstiftningen om kommunala val och landstingsmannaval måhända kommer att omarbetas så, att stadgandena om dessa val sammanföras i en gemensam lag, har landskapsstyrelsen undvikit hänvisningar till landskapslagen om kommunala val.

I 14 § (LKL § 17) föreslås från stadens sida en i jämförelse med LKL utvidgad rätt till avsägelse av kommunalt förtroendeuppdrag. Landskapsstyrelsen har ansett sig kunna omfatta förslaget och har avfattat stadgandet på ett något enklare sätt än det av staden föreslagna.

3 kap. Om val. Enligt stadens förslag skulle val av två eller flera personer förrättas enligt proportionellt valsätt med angivande av närmare bestämmelser blott i fullmäktiges arbetsordning. Landskapsstyrelsen anser dock, att principerna i lagstiftningen om kommunala val i landskapet böra följas, varför 18 § 1 mom. (LKL § 21) kompletteras med en hänvisning till stadgandena om kommunala val.

4 kap. Om behandling av ärenden och om beslut. Stadens förslag skiljer sig beträffande 23 § från LKL 26 § såtillvida, att uttryckligt stadgande om fattande av beslut utan omröstning saknas. Landskapsstyrelsen har icke ansett nödvändigt införa ett motsvarande stadgande.

Enligt stadens förslag skulle förande av protokoll i stadens nämnder icke vara obligatoriskt. Landskapsstyrelsen anser dock, att protokoll bör föras i varje nämnd. Närmare bestämmelser om protokollets utförlighet i olika nämnder kan utfärdas i reglemente eller instruktion. Av denna ändring följer, att 26 § (LKL § 29) bör ändras, ty det är icke nödvändigt och i vissa fall icke ens önskvärt, att varje protokoll hålles tillgängligt för allmänheten. Det sistnämnda stadgandet bör dessutom kompletteras med det av landskapsstyrelsen införda stadgandet om besvärsanvisning.

Bevislig delgivning av beslut åt enskild person är enligt LKL § 30 erforderlig, då beslutet angår någon enskild och han kan anföra besvär över beslutet. I denna avfattning torde lagrummet medföra en alltför vidsträckt tolkning, varför landskapsstyrelsen i förslagets 27 § infört en komplettering i överensstämmelse med rikets kommunallag § 31. Ehuru stadgandet så preciserat även ger rum för tolkning, kan rättspraxis härvid ge ledning för tolkningen. En ändring

av LKL § 30 i samma riktning torde föreslås av landskapsstyrelsen vid en tilltänkt översyn av stadgandena i denna lag.

5 kap. Om stadsfullmäktige. I 39 § (LKL § 43) har landskapsstyrelsen uteslutit ett stadgande, motsvarande LKL 43 § 2 mom., då stadsstyrelsens skyldighet att bereda ärendena för stadsfullmäktige framgår såväl av 39 § 2 mom. som av 56 § 1 mom.

Enligt beskattningslagen skall kommun vartannat år välja medlemmar i skatte- och prövningsnämnderna. Valet sker i riket i september månad. Landskapsstyrelsen har, ehuru staden föreslagit, att valet skall förrättas senast i juni månad, ansett samma tidpunkt för valet som i riket vara det lämpligaste.

Kallelse till stadfullmäktiges sammanträden skall enligt 48 § (LKL § 52) utfärdas i vissa fall minst sju dagar före sammanträdet men annars senast dagen före sammanträdet. Enligt stadens förslag skulle budgetärende påfordra kallelse med sju dagars varsel blott i det fall, att fråga är om budgeten för följande år. Landskapsstyrelsen anser dock, att också en tilläggsbudget bör räknas till dessa särskilt betydelsefulla ärenden.

6 kap. Om stadsstyrelsen. För att underlätta jämförelse med LKL och rikets kommunallag (RKL) påpekas, att 56 § motsvaras av LKL §§ 61 och 70 (1 mom.). RKL § 93 (2 mom) LKL § 70 (3 mom); 57 § av LKL § 62 och RKL § 86; 58 § av RKL § 87; 59 § av RKL § 88; 60 § av RKL § 89; 61 § av LKL § 69 och RKL § 90; 62 § av RKL § 91; samt 63 § av LKL § 80 och RKL § 85. I 63 § 3 mom. ha orden 'så noga som möjligt', vilka ingå i RKL 85 § 2 mom., uteslutits, då från stadsfullmäktiges till stadsstyrelsens beslutanderätt överförda angelägenheter uppenbarligen böra uppräknas uttömmande i reglementet, vilket också stadgandet i 7 § 1 mom. ger vid handen. Stadens förslag innefattade icke stadgande om stadsstyrelsens skyldighet att avgiva verksamhetsberättelse till fullmäktige. Landskapsstyrelsen anser att verksamhetsberättelse bör avgiva varför ett stadgande härom införts såsom mom. 2 i 63 §.

I stadsfullmäktige gingo åsikterna isär beträffande frågan om till stadsdirektör skulle få väljas person, som saknar åländsk hembygdsrätt. Landskapsstyrelsen anser tillgången på kvalificerade personer inom landskapet vara tillräcklig för införande av krav på åländsk hembygdsrätt.

7 kap. Om magistraten. Stadgandet i 64 § motsvaras närmast av RKL § 213.

8 kap. Om nämnder och tjänsteinnehavare. I kapitlet ha blott några

redaktionella ändringar vidtagits.

9 kap. Om stadens hushållning. Enligt 80 § skall budgetförslag, som icke blivit av stadsfullmäktige oförändrat godkänt, återförvisas till stadsstyrelsen, medan sådan åtgärd enligt LKL § 98 beror på kommunalfullmäktiges prövning. Med hänsyn till förhållandena i staden och budgetens omfattning synes ett avvikande stadgande här vara ändamålsenligt. I överensstämmelse härmed är enligt 83 § drätselkontoret obligatoriskt.

Stadgandet om beräkning av skattörets belopp i 87 § har av landskapsstyrelsen omformats med LKL § 105 som förebild, då en sådan avfattning torde vara lättare att förstå.

10 kap. Om underställning, besvär och tillsyn. Stadgandena i 96 § motsvaras närmast av LKL §§ 92, 94, 119 och 121. Stadgandet i 98 § överensstämmer med gällande kommunallags för Mariehamn 95 §.

11 kap. Särskilda stadganden. I 107 § har landskapsstyrelsen tillagt ett stadgande om stadens arkiv, motsvarande LKL 132 § 2 mom.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

om kommunalförvaltning i Mariehamns stad.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas.

1 kap.

Allmänna stadganden.

1 §.

Mariehamns stad med därunder lydande områden utgör en kommun, som äger enligt denna landskapslag och inom de gränser lag i övrigt utstakar vårda sina hushållnings-, ordnings- och övriga angelägenheter, såvitt desamma ej enligt gällande lag böra handläggas av annan än kommunal myndighet.

Staden tillkommande rättigheter eller medelst lag tilldelade uppgifter må icke fräntagas densamma annorledes än genom lag, ej heller må nya skyldigheter eller uppgifter för staden stadgas på annat sätt.

2 §.

Medlem av Mariehamns stad är envar,

- 1) som inom staden har laga hemvist;
- 2) som där äger eller innehar fast egendom; eller
- 3) som därstädes idkar näring eller yrke.

Laga hemvist i Mariehamns stad har den, som där bör vara mantalsskriven.

Vad i 1 mom. är sagt, äger motsvarande tillämpning på offentligt samfund samt bolag, förening, stiftelse och annan sammanslutning.

-5-

3 §.

Stadens beslutanderätt utövas av stadsfullmäktige, såvida annat icke är stadgat.

Verkställighet och förvaltning tillkommer stadsstyrelsen samt, under dess inseende, särskilda nämnder och tjänsteinnehavare, på sätt som i denna lag eller annorstädes stadgas.

4 §.

Angelägenhet, som staden äger avgöra och verkställa, kan överföras till kommunalförbunds avgörande och verkställighet, på sätt därom är särskilt stadgat.

5 §.

Stadsfullmäktige, ombud för samarbete mellan kommuner samt medlemmar i stadsstyrelsen och stadens nämnder äro kommunala förtroendemän. Stadsdirektören är likväl kommunal tjänsteinnehavare.

Tjänsteinnehavarna äro anställda i offentlig kommunal tjänst. Därutöver kunna i stadens tjänst finnas tillfällig personal samt arbetare, vilka underlyda lagen om arbetsavtal.

6 §.

Sin förvaltning äger staden närmare ordna genom reglementen och instruktioner.

Reglemente angående stadsstyrelsens sammansättning samt dess åligganden och befogenheter skall godkännas av fullmäktige och underställas landskapsstyrelsens fastställelse. Om underställande av andra reglementen för fastställelse är särskilt stadgat.

Instruktioner för nämnder och tjänsteinnehavare samt stadens tjänstestadga utfärdas av stadsfullmäktige, såframt därom ej annorlunda är stadgat.

7 §.

I reglemente för stadsstyrelsen kan stadsfullmäktiges beslutanderätt uti däri särskilt angivna ärenden överföras på stadsstyrelsen. Beslutanderätten i ärenden, vid vilkas avgörande kvalificerad majoritet erfordras eller som enligt lag skola avgöras av stadsfullmäktige, må likväl icke sålunda överföras.

I stadsstyrelsen och kommunala nämnder kunna genom reglemente eller instruktion inrättas avdelningar, sektioner eller byråer för beredning och expediering av ärenden av visst slag.

8 §.

Stadsfullmäktige kunna antaga kommunala stadgar till främjande av sedlighet, nykterhet, allmän ordning och säkerhet, hälsovård samt hamnförhållanden inom staden ävensom utsätta lämpliga viten för över-

trädelse av dessa stadgar. Sådant beslut bör underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

9 §.

Fastställelse av reglementen och kommunala stadgar skall bringas till allmänhetens kännedom, på sätt kommunala tillkännagivanden kungöras i staden, samt ytterligare med iakttagande av vad därom måhända är särskilt stadgat. I tillkännagivandet bör också nämnas, var stadgan är tillgänglig för allmänheten och kan erhållas till skäligt pris.

Är ej tid bestämd för stadgas ikraftträdande, lände den till efterrättelse från den dag dess fastställelse tillkännagivits på i 1 mom. nämnt sätt.

10 §.

Viten för överträdelse av i 8 § nämnda kommunala stadgar ådömas av magistraten, såvida målet icke enligt gällande stadganden hör till allmän domstol.

2 kap.

Om kommunal rösträtt och valbarhet.

11 §.

Kommunal rösträtt tillkommer envar, man och kvinna, som innehar åländsk hembygdsrätt och vid valårets ingång fyllt minst tjuguettt år samt vid senaste före valåret förrättade mantalsskrivning upptagits eller bortupptagas i stadens mantalslängd.

Rösträtt tillkommer dock icke

1) den, som står under förmynderskap;
2) den, som enligt domstols laga kraft vunna utslag saknar medborgerligt förtroende eller är ovärdig att nyttjas i landets tjänst eller att föra annans talan; samt

3) den, som övertygats om att vid kommunala val hava köpt eller sålt röst eller gjort försök därtill eller på flere än ett ställe avgivit sin röst eller genom våld eller hot stört valfriheten, ända till utgången av det sjätte kalenderåret efter det, då slutlig dom i saken gavs.

12 §.

Valbar till kommunala förtroendeuppdrag är, såvitt därom icke är särskilt stadgat, envar i staden bosatt person, som enligt 11 § har rösträtt.

13 §.

Stadens röstberättigade medlemmar äga välja stadsfullmäktige genom omedelbara, proportionella och hemliga val.

Vid valen hava alla röstberättigade lika rösträtt.

Valrätt får ej utövas genom ombud.

-7-

Om valen och deras förrättande stadgas särskilt.

14 §.

Den, som blivit vald till kommunalt förtroendeuppdrag, är berättigad att avsäga sig uppdraget, om han fyllt sextio år eller under de tre senast förflutna åren innehaft kommunalt förtroendeuppdrag i staden.

Då som grund för avsägelse åberopas sjuklighet, familjeförhållanden, offentlig tjänst eller befattnings eller någon annan orsak, må fullmäktige pröva det anmälda hindret och godkänna avsägelsen, om hindret anses giltigt.

15 §.

Om besvär anföras över val till kommunalt förtroendeuppdrag eller däröver, att avsägelse av uppdraget ej blivit godkänd, bör den valde likväl sköta uppdraget, till dess slutligt avgörande över besvären fallit och, om därvid förordnas om nytt val, annan blivit utsedd.

16 §.

Då den, som blivit vald till kommunalt förtroendeuppdrag, mister sin valbarhet, upphör hans uppdrag.

17 §.

Såvitt annat icke är stadgat, kvarstår person i kommunalt förtroendeuppdrag för den tid, för vilken han blivit vald och även därefter, till dess annan blivit vald i hans ställe.

3 kap.

Om val.

18 §.

Val, som ankomma på fullmäktige, stadsstyrelsen eller nämnd, förrättas med iakttagande av proportionellt valsätt, om valet gäller två eller flere personer och om fjärdedelen av de i valet deltagande fordra det. Vid sådant val skall i tillämpliga delar iakttagas vad om kommunala val är stadgat. Närmare föreskrifter härom meddelas i fullmäktiges arbetsordning.

Om blott en person skall väljas eller då majoritetsval annars förekommer, anses den eller de som valda, vilka vid valet erhållit de flesta rösterna.

Proportionella val, och, om så yrkas, även övriga val förrättas med slutna sedlar.

Vid lika röstetal avgör lotten.

19 §.

Om förtroendeman, som är ordförande eller viceordförande i stadsfullmäktige, eller nämnd eller stadsdirektörens ersättare i stadsstyrel-

sen, avlidit eller flyttat bort eller av annan orsak avgått, skall ann väljas i hans ställe för den återstående mandattiden.

Då såväl ordförande som viceordförande avgått såsom i 1 mom. är sagt, skall nytt val förrättas för den återstående mandattiden under ledning av den till åren äldste medlemmen.

4 kap.

Om behandling av ärenden och om beslut.

20 §.

Ordförande och ledamot i fullmäktige äro jäviga att deltaga i fat- tandet av beslut, som rör dem personligen. Om jäv för ordföranden och ledamot i stadsstyrelsen och kommunal nämnd är i tillämpliga delar gällande, vad om domarjäv är stadgat.

Då ordförande av jäv eller annan orsak är tillfälligt förhindrad att leda förhandling, träder viceordföranden i hans ställe. Om även denne är förhindrad, skall förhandlingarna ledas av för tillfället utsedd ordförande.

Ledamot i stadsstyrelsen eller nämnd, som på grund av jäv eller annat hinder ej kan deltaga i behandling av ärende, skall därom under- rätta ordföranden.

21 §.

Fullmäktige må icke företaga ärende till behandling eller däri fat- ta beslut, om ej minst två tredjedelar av fullmäktiges hela dåvarande antal äro närvarande.

Stadsstyrelsen är beslutför, då mera än hälften av medlemmarna, ord- föranden inberäknad, är tillstädes.

22 §.

Uteblir ordförande, viceordförande eller ledamot i stadsfullmäktige eller stadsstyrelsen utan giltigt hinder från utsatt sammanträde eller avlägsnar han sig utan sådant skäl från sammanträde, erlägge han till stadens kassa i vite samma belopp som arvodet för sammanträdet. Blir sammanträdet till följd av de närvarandes fåtalighet inställt eller upplöst, vare vitet för de frånvarande dubbelt.

23 §.

Vid stadsfullmäktiges, stadsstyrelsens och nämnds sammanträde leder ordföranden förhandlingarna.

Efter det överläggning ägt rum och av ordföranden förklarats avslu- tad, äger han om skiljaktiga meningar yppat sig och blivit understödda, framställa så avfattad omröstningsproposition, att svaret "Ja" eller "Nej" uttrycker beslutet. Omröstning skall verkställas öppet och efter namnupprop.

Den åsikt, för vilken de flesta rösterna avgivits, gäller såsom beslut, förutom där ordföranden anser, att kvalificerad majoritet enligt lag erfordras. Falla rösterna lika gäller såsom beslut den åsikt, för vilken ordföranden avgivit sin röst. Efter omröstningen give ordföranden tillkänna, huru enligt hans uppfattning beslutet utfallit, och befäste detsamma med klubbslag.

24 §.

Stadsfullmäktiges sammanträden äro offentliga, men fullmäktige kunna likväl beträffande särskild fråga besluta annorlunda.

Stadsstyrelsens och nämndernas sammanträden äro icke offentliga, så framt ej annorlunda stadgats beträffande särskild angelägenhet. Stadsfullmäktiges ordförande och viceordförande hava dock rätt att närvara vid stadsstyrelsens sammanträden och deltaga i överläggning, men ej i fattande av beslut. Stadsdirektören och medlem i stadsstyrelsen, som därtill utsetts, hava samma rätt att deltaga i nämnds eller utskotts sammanträden, dock icke i sådant utskotts sammanträde, där förvaltningen granskas.

25 §.

Vid stadsfullmäktiges, stadsstyrelsens och nämnds sammanträden skall föras protokoll av stadssekreteraren eller av annan härtill utsedd person.

Protokollet underskrives av ordföranden och kontrasigneras av den, som fört detsamma.

Protokollet justeras antingen genast eller vid följande sammanträde eller av tvenne för var gång utsedda medlemmar, som jämväl då underskriva protokollet. Om justeringsman icke godkänner protokollet, skall det justeras vid följande sammanträde. För omedelbar justering fordras enhälligt beslut.

26 §.

Sedan stadsfullmäktiges protokoll blivit justerat, skall protokollet, till vilket fogats anvisning om det sätt, på vilket ändring i däri nämnda beslut skall sökas, på förut kungjord dag hållas tillgängligt för allmänheten på stadskansliet. Lag samma vare om kommunalstyrelsens protokoll.

På i 1 mom. stadgat sätt kan också i nämnd fört protokoll hållas tillgängligt för allmänheten, om nämnden eller dess ordförande anser det erforderligt med hänsyn till sakens beskaffenhet eller för att beslutet måtte vinna laga kraft.

27 §.

Angår av stadsfullmäktige, stadsstyrelsen eller nämnd fattat be-

slut någon enskilt och kan han på denna grund anföra besvär över beslutet, skall det bevisligen delgivas honom genom utdrag ur protokollet jämte anvisning om huru ändring i beslutet sökes. Den, som verkställt delgivningen, bör på protokollsutdraget anteckna dagen för tillställandet jämte sitt namn, yrke och adress.

Om sättet för delgivning av övriga beslut, som röra enskild person, kan bestämmas i reglemente eller instruktion.

Sådant beslut av stadsfullmäktige, varöver annan kommun äger rätt att anföra besvär, skall medelst protokollsutdrag delgivas denna kommun. Lag samma vare, såvitt ej annorlunda är stadgat, i motsvarande fall om beslut av stadsstyrelsen och nämnd.

28 §.

Kommunala tillkännagivanden bringas stadens medlemmar till kännedom genom anslag på stadens anslagstavla för offentliga kungörelser.

Stadsfullmäktige äga besluta, huruvida kommunala tillkännagivanden skola bringas stadens medlemmar till kännedom jämväl på annat sätt.

29 §.

Expedition från stadsfullmäktige, stadsstyrelsen eller nämnd under-tecknas av ordföranden och kontrasigneras av den, som fört protokollet, såvida icke annorlunda bestämts i reglemente eller instruktion.

Riktigheten av protokollsutdrag bestyrkes av vederbörande sekreterare.

30 §.

Stadsstyrelsen talar och svarar för staden och avslutar rätts-handlingar på dess vägnar, såframt därom icke annorlunda är stadgat i lag eller förordning eller genom reglemente eller instruktion.

Stadsdirektören är berättigad att föra stadsstyrelsens talan.

§ 31.

Delgivning mottages för kommunen av stadsdirektören eller i de ärenden, i vilka nämnd enligt lag tillkommer självständig behörighet, av ordföranden i denna nämnd. Ordföranden äger sedan utan dröjsmål befordra delgivningen till föredragning vid sammanträde med den kommunala myndighet, på vilket ärendet ankommer.

Med stöd av lag, instruktion eller reglemente kan särskild person vara tillsatt att mottaga delgivningar på ordförandens vägnar.

Delgivning anses hava bringats till stadens och dess medlemmars kännedom den dag, då den mottagits. Beslut av annan kommuns fullmäktige, varöver staden äger rätt att anföra besvär, såsom därom är särskilt stadgat, skall dock anses hava kommit till stadens och dess medlemmars kännedom den dag, då beslutet föredragits vid stadsfull-

mäktiges sammanträde.

5 kap.

Om stadsfullmäktige.

32 §.

Stadsfullmäktige väljas till sådant antal, att om folkmängden enligt mantalslängden utgör

3.000 eller därunder	utses	15
över 3.000 men ej över 4.000	"	17
" 4.000 " " 6.000	"	19
" 6.000 " " 8.000	"	21
" 8.000 " " 10.000	"	23
" 10.000 " "	"	25

Om antalet ersättare för fullmäktige stadgas särskilt.

33 §.

Fullmäktige och ersättare för dem väljas på sätt och för tid, som särskilt föreskrives. Deras mandat varar till utgången av det kalenderår, varunder näst följande ordinarie val av fullmäktige bör verkställas, likväl med iakttagande av vad i 17 § är stadgat.

§ 34.

Om fullmäktig avlidit, mister sin valbarhet eller enligt 14 § avgår, innan hans mandattid upphör, eller om han på grund av skäl, som av fullmäktige godkännes, för minst två månader är förhindrad att delta i fullmäktiges göromål, bör fullmäktiges ordförande inkalla ersättare i hans ställe.

Ersättare tjänstgör såsom fullmäktig till utgången den i 33 § stadgade mandattiden eller, därest han tillfälligt inkallats i förhindrad fullmäktiges ställe, så länge hindret varar.

35 §.

Till stadsfullmäktig kan väljas person, som enligt 12 § är valbar till kommunalt förtroendeuppdrag, dock icke

1) landshövdingen, lantrådet, länsrådet, äldre landskapssekreteraren, yngre landskapssekreteraren, landskapskamreraren, kamreraren vid länsstyrelsen, ej heller

2) stadsdirektören eller tjänsteinnehavare, som underlyder stadsfullmäktige, stadsstyrelsen eller nämnd och för sin befattning är redovisningsskyldig.

Blir fullmäktig utnämnd eller vald till tjänst, som är nämnd i 1 mom., bör han frånträda medlemskapet i fullmäktige, då han tillträder tjänsten.

36 §.

-12-

Envar fullmäktig erhåller lika stort arvode för varje sammanträde enligt fullmäktiges prögning. Dock må ordföranden tillerkännas högre arvode.

37 §.

Fullmäktig äger, såvitt därom icke är annorlunda stadgat, rätt att hos stadens myndigheter erhålla handlingar till påseende ävensom de upplysningar, som han finner nödiga.

38 §.

Stadsfullmäktige välja årligen inom sig ordförande och en viceordförande. Om valet bör fullmäktige skriftligen underrätta länsstyrelsen och landskapsstyrelsen. Utses fullmäktiges ordförande eller viceordförande till medlem i stadsstyrelsen, bör han avgå som ordförande eller viceordförande.

För närmare reglering av sitt arbete antaga fullmäktige arbetsordning.

39 §.

Framställningar och utlåtanden, som ingivas till stadsfullmäktige eller som av fullmäktige eller för visst ändamål tillsatt nämnd avgivas till myndighet, skola, där ej annorlunda är stadgat, insändas genom stadsstyrelsen.

Vid fullmäktiges sammanträde må ärende icke upptagas till avgörande, innan stadsstyrelsen eller nämnd beretts tillfälle att behandla ärendet. Likväl kunna fullmäktige enhälligt besluta, att ett brådskande ärende skall upptagas och avgöras utan beredning.

40 §.

För avgivande av utlåtanden och för granskning av förvaltningen kunna fullmäktige tillsätta utskott.

41 §.

Stadsstyrelsen bör underrättas om sammanträde, som hålles av utskott för annat ändamål än granskning av förvaltningen.

42 §

Fullmäktiges sammanträden hållas i stadshuset.

43 §.

Stadsfullmäktige sammanträda,

- 1) då ordförande anser det erforderligt för behandling av ärende;
- 2) då stadsstyrelsen eller minst en fjärdedel av fullmäktige gjort framställning därom hos ordföranden; eller
- 3) då länsstyrelsen eller landskapsstyrelsen därom förordnat.

44 §.

För val av ordförande och viceordförande samt för bestämmande av

sättet för delgivande av kallelsen till sammanträdet ävensom för val av medlemmar i stadsstyrelsen sammankomma fullmäktige första helgfria dag i januari månad klockan 18. Den till åren äldste av fullmäktige leder härvid förhandlingarna till dess ordförande och viceordförande blivit valda.

45 §.

Stadsfullmäktige sammanträda dessutom åtminstone

1) i januari för val av i 90 § nämnda årsrevisorer och ersättare för dem;

2) senast i juni för behandling av berättelserna över föregående års förvaltning samt för fastställande av bokslutet och beviljande av ansvarsfrihet;

3) i september, då förslag uppgöres angående uttaxering per skattöre enligt lagen om förskottsuppbörd och vid behov, enligt vad därom är särskilt stadgat, val av vederbörligt antal ledamöter i skatte- och prövningsnämnderna samt suppleanter för envar av dem förrättas; samt

4) i december, då kommunens budget för följande år bör godkännas och, där ej anhorlunda stadgats, personer utses till de kommunala förtroendeuppdrag, som vid årets slut bliva lediga.

46 §.

Kan ärende, som nämnes i 45 §, icke av fullmäktige handläggas på stadgad tid, åligger det fullmäktiges ordförande att, så snart ske kan, utsätta dag för ärendets behandling.

47 §.

Stadsfullmäktige kallas till sammanträde av ordföranden. Om ordföranden på grund av jäv eller annan orsak icke kan utfärda kallelse, skall denna utfärdas av viceordföranden eller, om jämväl han är förhindrad, av stadsdirektören.

Kallelsen bör innehålla uppgift om tiden för sammanträdet och om de ärenden, som skola behandlas, samt kungöras och delgivas fullmäktige på sätt, som av fullmäktige fastställts. Om sammanträdet och de ärenden, som därvid skola handläggas, bör även stadsdirektören samt stadsstyrelsens övriga medlemmar skriftligen underrättas.

§ 48.

Kallelse till fullmäktiges sammanträde skall utfärdas minst sju dagar tidigare, därest till behandling föreligger

1) val av stadsdirektör;

2) fråga om stadsdirektörens eller biträdande stadsdirektörs skiljande från tjänsten;

3) fastställande av antalet årsrevisorer och dessas ersättare samt

-14-

val av dem;

- 4) val av stadens medlemmar i skatte- och prövningsnämnderna;
- 5) budget, då den första gången behandlas;
- 6) förslag till uttaxering per skattöre enligt lagen om förskotts-
uppbörd; eller
- 7) av revisorerna avgiven berättelse.

Kallelse till fullmäktiges övriga sammanträden bör, därest icke annorlunda är stadgat, utfärdas senast dagen före sammanträdet.

49 §.

Stadsfullmäktige må, då de anse det nödvändigt, upptaga sådant ärende till behandling, som icke nämnts i kallelsen, när ärendets brådskande natur påkallar det.

50 §.

Stadsdirektören åligger att närvara vid fullmäktiges sammanträden för att avgiva äskade upplysningar. Uteblir han från sammanträde, utgör detta icke hinder för ärendenas behandling och avgörande. Även andra medlemmar av stadsstyrelsen äro berättigade att närvara vid fullmäktiges sammanträden och att deltaga i överläggningen, men icke i besluten, om de ej tillika äro medlemmar av fullmäktige.

51 §.

Ordföranden åligger att föredraga ärendena vid fullmäktiges sammanträde och tillse, att ej andra frågor avgöras än de, som äro upptagna i kallelsen eller enligt 49 § därförutan kunna behandlas.

Ordföranden äger även övervaka ordningen vid sammanträde och är berättigad att efter varning låta avlägsna den, som förhåller sig otillbörligt. Uppstår oordning, som ordföranden ej kan avstyra, skall han upplösa sammanträdet.

52 §.

För fattande av beslut erfordras, att minst två tredjedelar av närvarande fullmäktige biträda beslutet, då ärendet angår

- 1) inköp, försäljning eller byte av fast egendom, dock icke beträffande byggnadstomter eller genom stadsplanelagstiftning reglerade angelägenheter;
- 2) grundande och upplösande av fasta fonder, bildade av stadens inkomster, eller ändring av deras stadgar eller anvisande av medel ur sådana fond;
- 3) höjande av det belopp, som skall uttagas genom beskattning;
- 4) beviljande av anslag, såvitt fråga är om höjande av anslag eller beviljande av nytt sådant;
- 5) inrättande av ny tjänst;

-15-

6) upptagande eller omsättning av lån eller förlängning av betalningstiden för upptaget lån, varvid dock betalningsplan fastställs med enkel röstövertvikt;

7) borgensförbindelse; eller

8) upphävande eller ändring av tidigare inom samma mandattid fattat beslut.

53 §.

Kan handläggning av ärende vid stadsfullmäktiges sammanträde icke slutföras på utsatt dag, skall ordföranden föreslå, att annan dag utsättes för fortsatt handläggning av ärendet. Särskild kallelse till sådant sammanträde är icke erforderlig.

54 §.

Den, som deltagit i avgörande av ärende vid stadsfullmäktiges sammanträde, äger rätt att genast anmäla sin skiljaktiga mening beträffande det fattade beslutet. Önskar han få sin mening jämte motiv fogad till protokollet, bör han meddela härom vid sammanträdet och senast vid protokolljusteringen inlämna sin skriftliga reservation till den, som fört protokollet.

55 §.

Ordföranden åligger tillse, att fullmäktiges beslut i avgjort ärende skyndsamt meddelas stadsstyrelsen, så snart ifrågavarande protokoll blivit justerat.

Om delgivning av beslut åt enskild person och åt annan kommun är stadgat i 27 §.

6 kap.

Om stadsstyrelsen.

56 §.

I Mariehamns stad skall finnas en stadsstyrelse, som, i enlighet med vad i denna lag stadgas eller eljest lagligen förordnas, vårdar sig om stadens förvaltning, bevakar stadens fördel, bereder de ärenden, som skola av fullmäktige handläggas, samt befordrar fullmäktiges beslut och föreskrifter till verkställighet.

Framställningar och utlåtanden, som av fullmäktige eller av för visst ändamål tillsatt nämnd eller myndighet avgivas, skola, där ej annorlunda är stadgat, insändas genom stadsstyrelsen.

Finner stadsstyrelsen, att av fullmäktige fattat beslut strider emot lag eller gällande föreskrifter eller att underställning uraktlåts, där sådant bort äga rum, vare pliktig att vägra dess verkställighet samt anmäla oförtövat hos fullmäktige skälet, varför beslutet ej kan verkställas. Vidbliva fullmäktige sitt beslut, må de hos länsstyrelsen anhålla om åtgärd för dess verkställighet. Länsstyrelsen äger, där den prövar

-16-

stadsstyrelsen hava saknat laga skäl för sin vägran, ålägga denna att befordra beslutet till verkställighet. Sådan åtgärd må ej av länsstyrelsen vidtagas, innan tiden för anförande av besvär över fullmäktiges beslut gått till ända.

§ 57.

I stadsstyrelsen skola finnas, förutom en stadsdirektör såsom ordförande, minst sex ledamöter. I styrelsens reglemente kan föreskrivas, att styrelsen skall hava en eller flere biträdande stadsdirektörer. Stadsdirektören jämte biträdande stadsdirektörerna må ej utgöra majoritet inom styrelsen.

Kompetensvillkor för stadsdirektörs och biträdande stadsdirektörtjänsterna skola fastställas i stadsstyrelsens reglemente. Valbar till dessa tjänster är även i annan kommun bosatt person med åländsk hembygdsrätt.

58 §.

Stadsdirektören och biträdande stadsdirektör utses av fullmäktige för obestämd tid. Stadsstyrelsens övriga medlemmar utses av fullmäktige för ett år i sänder.

59 §.

När stadsdirektörstjänsten skall besättas, bör stadsstyrelsen anslå densamma ledig att sökas inom trettio dagar efter det beslut därom fattats, dagen för beslutet oräknad. Ansökningarna böra ingivas till styrelsen, som efter ansökningstidens utgång äger för valets förrättande översända dem till stadsfullmäktige. Till tjänsten kan väljas även den, som icke sökt densamma, såframt han därtill samtycker. Valet förrättas med slutna sedlar, och anses den såsom vald, vilken erhållit mera än hälften av de avgivna rösterna. Har vid den första omröstningen ingen erhållit absolut röstövertikt, skall ny omröstning verkställas emellan de två, som vid den första omröstningen erhållit de högsta röstetalen, och bör den anses såsom vald, vilken i andra omröstningen erhållit de flesta rösterna.

60 §.

Föreskrifterna beträffande den ordning, i vilken biträdande stadsdirektörstjänst bör besättas, skola meddelas i stadsstyrelsens reglemente. Beträffande val till dessa tjänster av sådan person, som ej sökt desamma, gälle vad i § 59 i motsvarande avseende stadgas beträffande val av stadsdirektör.

61 §.

Avsked från tjänsten beviljas på ansökan stadsdirektör och biträdande stadsdirektör av fullmäktige. Stadsdirektör, så ock biträdande stadsdirektör, kan av fullmäktige skiljas från tjänsten, därest

-17-

han i ett års tid utan avbrott varit för sjukdom eller kroppsslyte urståndsatt att handhava tjänsten samt befinnes även framgent därtill oförmögen.

Önska fullmäktige av annan orsak skilja stadsdirektör från tjänsten bör beslut härom fattas med trefjärdedels röstövertikt och underställas länsstyrelsen för fastställelse.

62 §.

Angående beviljande av tjänstledighet åt stadsdirektören och biträdande stadsdirektör samt om bestridande av deras befattningar under deras frånvaro, vid förekommande jäv eller inträffande vakans, stadgas i stadsstyrelsens reglemente.

63 §.

Utöver vad i denna lag är sagt, stadgas om stadsstyrelsens sammansättning ävensom angående dess åligganden och befogenheter genom reglemente, som fastställles på sätt i 6 § är stadgat.

Över sin verksamhet äger stadsstyrelsen årligen till stadsfullmäktige avgiva berättelse för nästföregående kalenderår, på sätt av fullmäktige närmare föreskrives, så tidigt att den kan föredragas vid fullmäktiges sammanträde senast i juni månad.

I reglemente böra uppräknas de ärenden, som från stadsfullmäktiges beslutanderätt överförts till stadsstyrelsens avgörande. Däri kan även stadsdirektör eller avdelning eller ledamot av stadsstyrelsen tilläggas befogenhet att på styrelsens vägnar avgöra mindre viktiga ärenden, vilka böra i reglementet angivas. Dock skola ärenden, som föredragas för stadsfullmäktige eller angå verkställighet av fullmäktiges beslut, handläggas vid sammanträde med styrelsen.

7 kap.

Om magistraten.

64 §.

Om magistratens sammansättning, åligganden och göromål i dess egenskap av offentlig ämbetsmyndighet samt domstol i hushållnings- och ordningsmål gälle vad därom är särskilt stadgat.

8 kap.

Om nämnder och tjänsteinnehavare.

65 §.

Stadsstyrelsen till biträde kunna fullmäktige tillsätta under styrelsens inseende stående nämnder.

Nämndernas medlemmar utses av stadsfullmäktige, där icke annorlunda är stadgat. För varje nämnd skall stadsstyrelsen för ett år i sänder utse någon av sina medlemmar att företräda densamma i nämnden.

-18-

66 §.

Nämnds beslut bör underställas stadsstyrelsens prövning, då styrelsen eller stadsdirektören sådant yrkar. Härvid äger stadsstyrelsen, såframt densamma icke kan godkänna beslutet för verkställighet, själv avgöra ärendet eller återförvisa det för ny behandling.

Vad i 1 mom. är sagt, gäller icke lagbestämda nämnders i sådana ärenden fattade beslut, vilka jämlikt lag eller förordning hänskjutits till deras avgörande, ej heller beslut av nämnd, då underställande är i instruktion förbjudet.

67 §.

För handhavande av tillfälliga uppdrag är stadsstyrelsen berättigad att tillsätta utskott och kommittéer, samt bestämma dessas befogenhet.

68 §.

För handhavande av förvaltningsuppgifter kunna utöver medlemmarna i stadsstyrelsen och nämnder jämväl tillsättas tjänsteinnehavare. Om inrättande av tjänster besluta fullmäktige. Beträffande tjänsteinnehavares anställande och avskedande samt verksamhet må bestämmelser meddelas i reglementen och instruktioner.

Tjänsteinnehavares tjänsteförhållande och avlöning regleras samt allmänna bestämmelser angående ordningen för besättande av tjänster utfärdas, såvitt därom icke är i lag eller förordning stadgat, genom tjänstestadga. Såsom disciplinära åtgärder kunna i tjänstestadgan upptagas varning, avhållande från tjänsteutövning och avsked.

69 §.

Vid tillfälligt behov eller i brådskande fall vare stadsstyrelsen obetaget att, utan att stadsfullmäktige så beslutat, anställa erforderliga biträden, men skall åtgärden anmälas för stadsfullmäktiges godkännande vid deras nästföljande sammanträde. Nämnda biträden, vilkas avlöning stadsfullmäktige fastställa, handla under stadsstyrelsens ansvar och med iakttagande av föreskrifter, som denna meddelat.

Såvitt anslag för ändamålet ställts till stadsstyrelsens eller nämnds förfogande, kan biträden anställas utan anmälan till stadsfullmäktige.

70 §.

Nämnderna skola årligen före den 1 mars till stadsstyrelsen avgiva berättelse över verksamheten under föregående kalenderår.

Såvitt tjänsteinnehavare underlyder nämnd, har denna närmast inseende över hans verksamhet.

71 §.

Såvida ej annorlunda är föreskrivet i tjänstestadgan, bör stads-

-19-

, styrelsen, då den finner, att nämnd eller tjänsteinnehavare i staden uppsåtligt eller av vårdslöshet eller försumlighet låtit fel komma sig till last, infordra förklaring av vederbörande samt, såframt rättelse ej kan åstadkommas annorlunda, anmäla om förhållandet till stadsfullmäktige.

72 §.

Har tjänsteinnehavare eller förtroendeman gjort sig skyldig till förskingring av medel eller ådagalagt avikligt förfarande eller annan oredlighet, äga fullmäktige rätt att avhålla honom från utövande av tjänsten. Saken skall ock ofördröjligen dragas under domstols behandling och anmälas hos landskapsstyrelsen och länsstyrelsen.

73 §.

Arbetare, som underlyda allmän lag, anställas i stadens tjänst av stadsstyrelsen eller annan stadens myndighet i enlighet med vad i reglemente eller instruktion är stadgat eller annars föreskrivet.

9 kap.

Om stadens hushållning.

74 §.

Staden äger rätt att grunda fasta fonder. Stadsfullmäktige skola därvid antaga stadgar för fonden, innefattande föreskrifter angående fondens ändamål och förkovran samt dess användning och övriga förvaltning. Sådant beslut av fullmäktige, så ock beslut om ändring av fondens stadgar samt om dess upplösande bör underställas landskapsstyrelsens fastställelse.

75 §.

Äger staden jord eller annan lägenhet, som av staten, landskapet eller enskild blivit till staden donerad, skall vid dess förvaltning iakttagas, vad i donationsurkunden är förordnat.

76 §.

Stadens inkomster, såväl egentliga inkomster som kapitalinkomster, skola användas till bestridande av stadens utgifter. Till utgifter hänförs, förutom egentliga utgifter, även kapitalutgifter.

För stadens egentliga utgifter få kapitalinkomster icke användas.

Till bestridande av utgifter, för vilka stadens egentliga inkomster och i anspråk tagna kapitaltillgångar icke förslå, fastställas skatter att utgå av dess medlemmar efter härför gällande grunder.

77 §.

För varje finansår skall budget godkännas av stadsfullmäktige. Finansåret sammanfaller med kalenderåret.

78 §.

I budgeten skola upptagas den beräknade behållningen eller bristen från föregående år, egentliga utgifter och inkomster samt särskilt för sig kapitalutgifter och kapitalinkomster för finansåret. Till utgifter hänföras jämväl anslag för oförutsedda behov, reserveringar för vissa motsedda behov, överföringar till fonder och avskrivningar.

Uti budgeten skola anvisas erforderliga medel för bestridande av utgifterna. Det belopp, som för godkända utgifters bestridande erfordras utöver andra inkomster, bör uppbäras av stadens skattskyldiga medlemmar såsom kommunal skatt för finansåret.

Finnes i staden skatteutjämningsfond, kunna stadsfullmäktige på framställning av stadsstyrelsen, antingen i samband med handläggningen av budgeten eller senare, innan uttaxeringen per skattöre fastställts, i stadgad ordning och med iakttagande av fondens stadgar besluta om höjning av det belopp, som för ökning av skatteutjämningsfonden under finansåret skall upptagas genom kommunalbeskattning, eller om sänkning av detta belopp genom att anlita fondens tillgångar.

79 §.

Beträffande stadens affärsföretag kan, utan hinder av stadgandet i 78 § 1 mom., enbart vinst eller förlust upptagas i budgeten.

Fasta fonders egna inkomster och utgifter kunna lämnas utanför budgeten.

80 §.

Förslag till budget skall uppgöras av stadsstyrelsen och insändas till stadsfullmäktige senast den 1 december, där stadsfullmäktige icke föreskrivit tidigare tidpunkt.

Blir stadsstyrelsens förslag icke oförändrat godkänt, skall fullmäktige återförvisa ärendet till stadsstyrelsen, som äger avgiva utlåtande och vidtaga av beslutet påkallade ändringar i detsamma. Återförvisas förslaget, skall vid den fortsatta behandlingen i fullmäktige endast av fullmäktige och stadsstyrelsen gjorda ändringar behandlas och budgeten slutligt godkännas.

81 §.

Staden är berättigad att under finansåret uppgöra tilläggsbudget, Vid behandlingen av stadsstyrelsens förslag till tilläggsbudget skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad om behandling av årsbudget är stadgat.

Tilläggsbudget skall balanseras med lån, genom ökning av uttaxeringssumman eller genom överföring från skatteutjämningsfond.

82 §.

Har årsbudgeten icke blivit godkänd av stadsfullmäktige före finans-

-21-

årets utgång, skola tillsvidare och till dess ny budget antagits stadens inkomster uppbäras och nödvändiga utgifter bestridas.

83 §.

Stadens drätsel handhaves av stadsstyrelsen.

Stadsstyrelsen till biträde vid handhavandet av kassa- och räkenskapsväsende finnes ett drätselkontor. Där det anses nödigt, kan vederbörande nämnder underordnade kassa- och räkenskapsverk för särskilda förvaltningsgrenar inrättas.

84 §.

Viten, som på grund av lag blivit för utevaro av kommunal myndighet ådömda, tillfalla kommunens kassa och uttagas, där betalning ej följer, på sätt om kommunala utskylder är stadgat.

85 §.

Närmare bestämmelser angående budgeten samt kassa- och räkenskapsväsendet skola av stadsfullmäktige meddelas genom räkenskapsstadga.

86 §.

Om fastställande och uppbörd av kommunalskatt är särskilt stadgat.

87 §.

Uttaxeringen per skattöre beräknas så, att den för finansåret budgeterade uttaxeringssumman minskas med det belopp, som staden är berättigad att erhålla av staten såsom förhandsbetalning av förskott på kommunalskatt för finansåret samt därpå ökas med vad för föregående finansår på enahanda grunder influtit, varefter summan divideras med antalet skattören.

Det belopp, som enligt verkställd fördelning skall uppbäras för skatteöret, kan av stadsstyrelsen höjas med högst fem procent.

88 §.

Stadsfullmäktige eller, i stöd av befullmäktigande i reglementet, stadsstyrelsen, äro berättigade att, därest kommunal avgift blivit olagligen påförd, bevilja befrielse från dess erläggande, dock icke ifall ärendet eljest är anhängigt eller genom laga kraft vunnet beslut sakligt avgjort. Efter det befrielse beviljats, må icke vidare åtgärder vidtagas för indrivning av avgift till den del befrielsen gäller.

89 §.

Stadsstyrelsen åligger att föra bok över stadens inkomster och utgifter samt tillgångar och skulder ävensom att avsluta räkenskaperna för varje finansår.

Över stadens lösa och fasta egendom samt dess förbindelser, säkerheter, försäkringshandlingar och övriga värdepapper skola förteckningar upprättas.

-22-

90 §.

För granskningen av förvaltningen och stadens räkenskaper för det löpande året utses, enligt stadsfullmäktiges beslut, minst tre årsrevisorer samt lika antal ersättare för dem. Till årsrevisor kan utses även utom staden bosatt person, såframt han därtill samtycker.

Verkställande av fortlöpande revision må av stadsfullmäktige uppdragas åt en av fullmäktige tillsatt och dem omedelbart underordnad ständig revisor. De handlingar, som tillkommit vid av denna verkställda revisioner skola tillhandahållas årsrevisorerna.

91 §.

Stadens räkenskaper skola före den 1 april tillställas årsrevisorerna, vilka skola före den 15 maj verkställa revisionen och avlämna revisionsberättelse till stadsstyrelsen.

Hava i revisionsberättelsen anmärkningar framställts mot räkenskaperna eller förvaltningen, skall stadsstyrelsen infordra vederbörandes förklaringar och överlämna dessa jämte eget utlåtande samt revisorernas berättelse till stadsfullmäktige så tidigt, att ärendet kan upptagas till behandling i fullmäktige vid sammanträde, som hålles i juni månad.

92 §.

Revisorerna åligger vid laga påföljd att sorgfälligt granska stadens räkenskaper, värdehandlingar och kontanta tillgångar samt att undersöka, huruvida räkenskaperna överensstämmer med den för året uppgjorda budgeten. Stadsstyrelsen äger bereda revisorerna tillgång till alla i stadens förvaltning tillkomna handlingar och tillträde till alla kommunala byggnader och inrättningar.

93 §.

Utöver revisionen skall årsrevisorerna minst två gånger om året, på förut icke tillkännagivna tider, verkställa eller låta verkställa inventering av stadens samtliga kassor och, ifall därvid yppats missförhållanden, omedelbart anmäla detta till stadsstyrelsen och stadsfullmäktiges ordförande.

94 §.

Av fullmäktige särskilt utsedd inventeringsmän skola, med ledning av uppgjorda förteckningar över stadens gemensamma egendom i löst och fast, årligen före den 1 april granska den lösa egendomen samt minst vart tredje år anställa besiktning på den fasta egendomen för utröjande av egendomens tillstånd och förvaltning. Inventeringsmännen för såväl den fasta som den lösa egendomen skola avgiva berättelse till fullmäktige angående värden av egendomen och framställa förslag om förbättringar, som av dem befinnes nödiga. Sådan berättelse skall givas till

årsrevisorerna före den 1 maj.

Yppas vid besiktning av den fasta egendomen eller vid granskning av den lösa egendomen vanvård eller förskingring eller annan felaktighet skall anmärkning därom framställas i revisionsberättelsen.

95 §.

På fullmäktige ankomma att besluta, huruvida av årsrevisorerna eller inventeringsmännen för den lösa eller fasta egendomen framställd anmärkning får förfalla eller om med anledning därav åtgärd bör vidtagas för bevakande av stadens rätt och fördel. I senare fallet skall, om i saken förfarits brottsligt, åtal väckas vid domstol enligt 72 §. Annars skola stadsfullmäktige, såframt anmärkningen icke godkännes av redogöraren, fastställa bristen och ersättningsens belopp samt underställa ärendet landskapsstyrelsens prövning och avgörande.

10 kap.

Om underställning, besvär och tillsyn.

96 §.

Stadsfullmäktiges beslut skola för att vinna gällande kraft underställas landskapsstyrelsens prövning och fastställelse, då besluten angå

1) försäljning, pantskrivning eller utbyte av sådan staden tillhörig fastighet, som genom gåva eller testamente densamma tillfallit och för visst ändamål, som avser stadens gemensamma nytta, blivit anslagen ävensom överenskommelse eller förlikning, verkande till ändring eller inskränkning uti den rätt, kommunen till sådan fastighet äger;

2) upptagande av lån, ställt på längre återbetalningstid än fem år;

3) borgen av staden;

4) förslag till nya eller förhöjda avgifter å den allmänna rörelsen, såsom väg-, bro-, hamn- och färjpenningar m.fl. sådana;

5) allmänna föreskrifter till befrämjande av sedlighet, hälsovård samt ordning och säkerhet i staden;

6) ändring av stadsplan och tomtindelning, där sådant är särskilt förutsatt, samt byggnads- och brandordningen ävensom fastställelse eller ändring i reglementen för stadsstyrelsen, socialnämnden och brandnämnden; samt

7) påläggande av eller förändring uti avgifter för särskilt behov, avsedda att utgå under flere än fem år,

Därest kommun enligt lag äger rätt att erhålla lån ur landskapets eller statens medel, behöver beslut om lånets upptagande icke underställas för fastställelse.

Beslut, som bör underställas landskapsstyrelsens prövning, insändes

-24-

med bevis om att beslutet vunnit laga kraft genom stadsstyrelsen jämte dess i ärendet avgivna yttrande. Sådant beslut skall av landskapsstyrelsen fastställas oförändrat eller ogillas, därest icke annorlunda är särskilt stadgat. Vägras fastställelse, uppgive landskapsstyrelsen skälen därtill, och är det stadsfullmäktige obetaget att över vägrad fastställelse anföra besvär i högsta förvaltningsdomstolen.

Därest beslut, som skall underställas, icke inom ett år efter det beslutet fattats tillställts vederbörande myndighet, har beslutet förfallit.

97 §.

I beslut av stadsfullmäktige är envar berättigad att söka ändring på den grund, att hans enskilda rätt blivit kränkt, och medlem av staden även på den grund, att beslutet icke tillkommit i laga ordning eller innebär ett överträdande av fullmäktiges befogenhet eller att det eljest står i strid med lag eller förordning. Ändring sker genom besvär, vilka jämte det överklagade beslutet böra till länsstyrelsen ingivas eller genopostens förmedling dit befordras inom fjorton dagar efter det klaganden erhöill del av beslutet, dagen, då sådant skedde, likväl oräknad; och åligger det klaganden därjämte såväl att vid besvären föga bevis om dagen, då beslutet delgavs, som ock att, inom sju dagar efter det tiden för besvärens inlämnande utgått, till stadsstyrelsen ingiva diariebevis däröver, att han anfört besvär.

Försummar klaganden något av vad sålunda är föreskrivet, må beslutet kunna gå i verkställighet.

Klaganden anses hava erhållit del av beslutet den dag detsamma blivit enligt 26 § tillgängligt för påseende eller, där beslutet bort särskilt delgivas klaganden, den dag sådant delgivande i överensstämmelse med 27 § skett.

98 §.

Anföres besvär däröver, att beslutet icke tillkommit i laga ordning eller att det står i strid med allmän lag eller förordning eller annorledes överskrider fullmäktiges befogenhet, må länsstyrelsen, om denna finner skäl föreligga, förbjuda beslutets verkställighet.

Grundas besvären därpå, att klagandens enskilda rätt blivit genom beslutet kränkt, och godkännas besvären, gäller rättelsen till förmån för den, som klagat, men stånde beslutet för övrigt fast, om det icke strider mot allmän lag eller förordning, då länsstyrelsen äger förordna angående upphävande av beslutet jämväl i dess helhet.

§ 99.

Angående rätt att anföra besvär över stadsstyrelsens beslut, så ock

därom, i vilken ordning sådant må ske och vad därvid bör iakttagas, vare i tillämpliga delar gällande vad i § 97 är stadgat om sökande av ändring i fullmäktiges beslut, och bör tiden för besvär's anförande räknas, där stadsstyrelsens beslut tillhandahållits allmänheten för påseende på sätt om fullmäktiges beslut är stadgat, från den dag, då detsamma sålunda varit tillgängligt, denna dag dock oräknad, samt, där beslutet endast rör någon person enskilt, från den dag, då detsamma blivit honom genom protokollsutdrag delgivet, delgivningsdagen likaså oräknad.

Över stadsstyrelsens beslut, som till sin beskaffenhet är av enbart förberedande eller verkställande art, må besvär icke anföras.

100 §.

Därest icke särskilt stadgats om ändringssökande i nämnds beslut, får besvär över beslutet anföras hos stadsstyrelsen. Härvid är i tillämpliga delar gällande, vad i 99 § stadgas.

101 §.

Förordnas, att vederbörande med anledning av besvären skall höras, skall länsstyrelsen utan dröjsmål överstyra handlingarna, efter ärendets beskaffenhet, till stadsfullmäktiges ordförande, stadsstyrelsen eller kommunal nämnd, Ordföranden äger inom av länsstyrelsen utsatt tid dit insända förklaringen.

102 §.

Sedan länsstyrelsen avgjort besvär'särende, skall utslaget i behörig ordning tillställas besväranden mot bevis, som bör åtecknas utslaget, Därjämte skall avskrift av utslaget efter sakens beskaffenhet tillställas kommun så, som är stadgat i 31 §.

103 §.

Angående besvär över borgmästarval är särskilt stadgat.

104 §.

I länsstyrelsens utslag får, där för vissa ärendens vidkommande icke är annorlunda stadgat, ändring sökas i högsta förvaltningsdomstolen inom trettio dagar efter delfåendet. Därvid skall lända till efterrättelse, vad om ändringssökande i allmänhet är stadgat, dock sålunda, att besvär även kunna inom besvärstiden genom postens förmedling befordras till högsta förvaltningsdomstolen eller inlämnas eller genom postens förmedling befordras till länsstyrelsen för att insändas till högsta förvaltningsdomstolen.

105 §.

Landskapsstyrelsen och länsstyrelsen äger tillse, enligt vad i lagen den 28 december 1951 om självstyrelse för Åland stadgas, att stadens angelägenheter handhavas enligt lagar och förordningar, så ock där

-det finnes nödigt meddela sta-
dens myndigheter råd och anvisningar samt infordra av dem uppgifter
beträffande kommunala angelägenheter ävensom utlåtanden.

Om förstärkt tillsyn över kommun är särskilt stadgat.

11 kap.

Särskilda stadganden.

106 §.

Såvitt annat icke är stadgat, kan stadsfullmäktige, stadsstyrelsens
verkställas, innan beslutet, kan stadsfullmäktige, stadsstyrelsens
och nämnds beslut / vunnit laga kraft, därest icke ändringssökande genom
verkställigheten bleve onyttigt eller den myndighet, som på grund av
besvär handlägger ärendet, förbjuder dess verkställighet.

107 §.

Ordförande i stadsfullmäktige och stadsstyrelsen eller av fullmäktige
utsedda nämnder åligger att tillse, att protokoll jämte bilagor och
register över dessa samt övriga handlingar omsorgsfullt förvaras och vid
behov hållas tillgängliga för kommunens medlemmar, så ock att de vid
hans avgång från befattningen överlämnas åt efterträdaren.

Envar vare, där ej i lag är annorlunda stadgat, berättigad att på
begäran utfå bestyrkt avskrift av sagda handlingar eller utdrag ur de vid
nämnda myndigheters sammanträden förda protokoll. I besvärsmål skall
expedition utgivas skyndsamt och åtminstone inom förra hälften av den för
varje fall stadgade fataljetiden.

På fullmäktige ankommer att bestämma, huruvida lösen för handling skall
erläggas och till vilket belopp. Lösen må dock ej uppbäras för hand-
lingar, vilka utfärdas för kommunens gemensamma behov eller till veder-
börande tjänstemän eller allmänna ombud, ej heller då fullmäktiges eller
stadsstyrelsens beslut skall genom utdrag ur protokollet delgivas den,
vilken/ slutet rör.

Om ordnandet och handhavandet av stadens arkiv är särskilt stadgat.
Härvid länder jämväl till efterrättelse vad i 11 § 12 p. självstyrelse-
lagen stadgas.

108 §.

Denna lag träder omedelbart i kraft. Genom densamma upphäves
landskapslagen den 14 juli 1948 om kommunalförvaltning i Mariehamn
(22/48), till de delar den ännu är i kraft, samt de landskapslagar
genom vilka den blivit ändrad.

Beträffande de fall, i vilka genom denna lag upphävda stadganden
angående debitering och uppbörd av kommunalskatt böra tillämpas efter
det denna lag trätt i kraft, är särskilt stadgat. Ifråga om be-
viljande av uppskov med betalningen av sådan kommunalskatt, vars upp-
börd efter det denna lag trätt i kraft åvilar staden, tillämpas vad

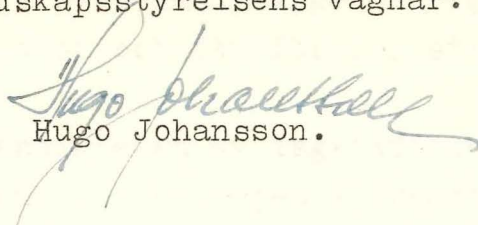
-27-

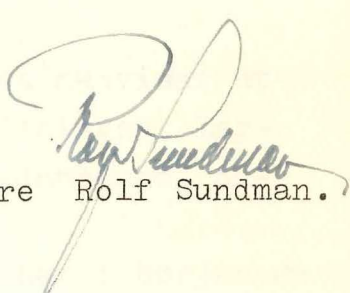
därom i 88 § härförinnan stadgats.

Mariehamn, den 11 mars 1960.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Hugo Johansson.

Landskapssekreterare Rolf Sundman.